

SKUPNOST NARAVNIH PARKOV
Slovenije

www.naravniparkislovenije.si

PISANI SVET CVETLIC NARAVNIH PARKOV SLOVENIJE

Pozdravljeni mladi parkoslovci – raziskovalci naravnih parkov Slovenije!

Veseli smo, da ste se odločili za sodelovanje v našem kvizu. Naravni parki Slovenije z življenjsko pestrostjo in bogato kulturno dediščino ponujajo veliko zanimivega iz preteklosti in navdušujejo z izzivi prihodnosti. V Skupnost naravnih parkov Slovenije je povezanih 15 parkov. V upravah parkov so zaposleni strokovnjaki, ki spremljajo in raziskujejo živo in neživo naravo s ciljem ohranjanja življenjske pestrosti zavarovanih območij narave. Znanje in izkušnje delijo tudi z obiskovalci, med katerimi ste pogosto učenci osnovnih šol.

Zanimivosti in aktualne novice iz zavarovanih območij narave so zbrane na spletni strani www.naravniparkislovenije.si, na kateri poteka naš kviz.

Skupaj vas vabimo k raziskovanju Naravnih parkov Slovenije. Kviz vsebuje 3 sklope zabavnih nalog, v katerih boste spoznavali **pisani svet cvetlic**.

Pred vami je **3. sklop nalog**, raziskovali boste v Regijskem parku Škocjanske jame, Krajinskem parku Kolpa, Krajinskem parku Radensko polje, Krajinskem parku Sečoveljske soline in Naravnem rezervatu Škocjanski zatok. Vsaka naloga ima geslo, pravilne rešitve pa vam bodo v pomoč pri končnem geslu drugega izziva. V pomoč imate povezave do spletnih strani posameznega naravnega parka.

REGIJSKI PARK ŠKOCJANSKE JAME

Cvetlice suhih kraških travnikov

Kras je bil še pred nekaj več kot 100 leti en sam velik suhi travnik, posejan s številnimi manjšimi ali večjimi skalami in kamenjem. Le tu in tam je bil kak skupek grmov in dreves. Po dolgem in počez so se vili suhi zidovi, ki so ščitili prst pred močno burjo in omejevali ovce, koze in krave znotraj posameznega pašnika. Z opuščanjem kmetijstva na Krasu v začetku 20. stoletja in še intenzivneje po drugi svetovni vojni ter z intenzivnim načrtnim pogozdovanjem Krasa, sajenjem tisoče in tisoče sadik črnega bora je Kras popolnoma spremenil svojo podobo. Danes je večinoma porasel z gozdom, le tu in tam, predvsem v bližini vasi še najdemo večje travnike, kjer uspevajo številne čudovite cvetlice. Zaradi zaraščanja Krasa z gozdom so vse bolj ogrožene, zato se travnike trudimo ohraniti in vlagamo veliko napora v čiščenje zaraslih površin s čimer vračamo travnike na Kras.

Spoznaj nekaj značilnih cvetlic Krasa. Črke poleg spodnjih ilustracij pravilno razporedi in zapiši na črte, da dobiš ime posamezne cvetlice.

N Ž A I O

J L L I I

R C S I A

Č K E N S E E

A M E T I S T A S T A

M _ _ _ _

B R S T I Č N A

_ _ _ _ A

G O R S K I

N _ _ _ _

J _ _ _ _ _

Črke iz obarvanih polij prepisi v spodnjo vrstico in dobil boš ime rastline, ki ima v Regijskem parku Škocjanske jame svoje klasično nahajališče, to pomeni, da je bila prvič odkrita prav v našem parku.

U T V

Z V C

Če potrebuješ pomoč, razišči virtualni suhi kraški travnik na:

<http://www2.pms-lj.si/kras/pomlad.htm>

Ilustracije cvetlic: Jurij Mikuletič; Ilustracije kapljic: Zvonko Čoh

Razširjena je na gozdnih robovih in jasah, v Beli krajini pa je značilna za suhe in s hranili revne kraške travnike. Živali je praviloma ne jedo, kmetje jo pogosto uporabljajo za nastilj za domače živali. Ima zelo velike liste, lahko zraste tudi do dva metra visoko. V preseku oblika spominja na dvoglavega orla. Stilizirana rastlina je v logotipu Krajinskega parka Kolpa.

ORLOVA

A najpogostejša med divjimi orhidejami ali kukavičevkami, ki jo najdemo na vseh ekstenzivnih suhih travnikih v Beli krajini. Je zelo zgodnja rastlina, ki zacveti že v aprilu mesecu, zato ji Belokranjci pravijo tudi Jurjevka. Cveti v različnih barvnih odtenkih. Če so travniki gnojni zelo hitro izgine, saj jo prerastejo hitrorastoče trave.

Je vrsta, ki ne raste na pašnikih, pač pa je tipična za mokra tla kot so v mlakah in kaleh v katerih napajamo pašne živali. Raste v plitvih do srednje globokih stoječih vodah, oziroma v obrežnem pasu, le krajše obdobje suše prenese tudi na suhem. Ima zelo velike in trajne cvetove, ki jih ljudje pogosto nabirajo za suhe šopke.

Skupno ime za mnoge, pri nas samorasle vrste tega rodu je Thymus. Raste v obliki majhnih grmičkov na sončnih legah in plitvih tleh, velikokrat na kamnih, ki jih prekriva tanka plast zemlje. Je zdravilna rastlina bogata z eteričnimi olji, ki jo uporabljamo za čaje in kopeli pri vnetju dihal, kašlju, ...

GESLO:

KRAJINSKI PARK RADENSKO POLJE

GROSUPLJE
TURIZEM

krajinski park
radenskopolje

Krajinski park Radensko polje (krajshe KPRP) leži v osrčju Slovenije, v občini Grosuplje. Osrednji del gradi kraško polje, preko katerega se pretakajo 3 reke, okoli polja pa se dviguje gozdnat obod.

Na območju parka je biotska pestrost (živa narava), pa tudi geodiverziteta (neživa narava) izjemna, saj voda ustvarja ugoden življenjski prostor za mnoge rastlinske in živalske vrste ter oblikuje številne zanimive kraške oblike - kotanje, retja, jarke, mlake in močila. Vse te oblike pa predstavljajo pomemben življenjski prostor za številne vrste ptic, metuljev, kačjih pastirjev, dvoživk, netopirjev in rastlin. Na območju Radenskega polja najdemo skoraj 450 rastlinskih vrst. Med njimi je za vlažne travnike značilen zlasti močvirski tulipan ali logarica, ki je ena prvih znanih pomladi na Radenskem polju. Katera zavarovana cvetlica Krajinskega parka Radensko polje pa ji sledi? Ta rastlina predstavlja tudi simbol Krajinskega parka Radensko polje (www.radenskopolje.si). In katera invazivna tujerodna rastlina jo lahko s prekomernim nenadzorovanim razraščanjem ogrozi?

Preberi pesem, reši rebus in dobil boš imeni dveh rastlin Radenskega polja, ene zavarovane in ene invazivne. Iz števil v imenih rastlin nato sestavi geslo Krajinskega parka Radensko polje in ugotovil boš, v katero območje uvrščamo Radensko polje.

Ta cvetlica, kot simbol parka Radensko polje,

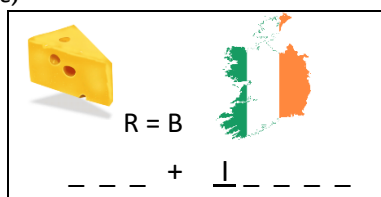
spomladi na travniku vijolično obarva se.

Njen modro vijoličen cvet

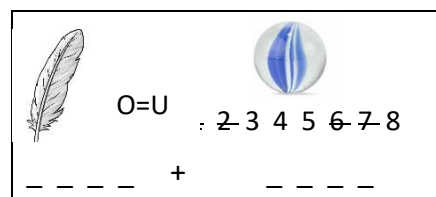
ponazarja vodo in močvirski svet.

Njeni stebli in listi pa odeti so v zelenje,

ki predstavlja pestro rastlinsko življenje.

___ _ _ _ 5 _ _ _ _

___ _ _ 4 1 _ _ _ 2

A pazi, da ne preraste je

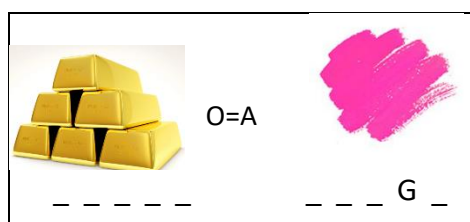
rumena invazivna tujerodna rastlina iz Amerike.

Zato pozoren bodi, da po nesreči, ko niti ne veš,

na drugo mesto njenih semen ne razneseš.

Saj lahko kaj hitro vso pokrajino bo prekrila

in drugim rastlinam cveteti ne bo dovolila.

___ _ _ 3 _

___ _ _ 6

ŠTEVILKA	1	2	3	4	5	6	/	/	/	/
GESLO PARKA							2	0	0	0

Radensko polje je uvrščeno med evropsko omrežje posebnih varstvenih območij imenovanih _ _ _ _ _ 2000 (geslo parka), s tem pa je to območje pomembno za ohranitev zavarovane vrste, katere ime si poiskal v tej nalogi. Invazivne tujerodne vrste pa jo ogrožajo, zato moramo preprečiti njihovo širjenje.

KRAJINSKI PARK SEČOVELJSKE SOLINE

Za slana tla so v solinah značilne slanuše. Slanuše, kot imenujemo slanoljubne rastline, so predstavniki semenk in prenesejo velike koncentracije soli. Običajno jih najdemo ob izlivih rek in potokov v morje in v solinah, prav tako pa tudi v ozkem obalnem pasu, ki je pod vplivom pršča. Številni halofiti imajo mesnate liste, so sočni in v primerjavi z drugimi rastlinami vsebujejo zelo veliko natrijevega klorida. Jeseni se številne slanuše prebarvajo v rdeče-vijolične barve.

V solinah vlada fiziološka suša, saj je koncentracija slanice tako velika, da iz običajnih rastlin voda preide skozi korenine navzven namesto navznoter, in rastlina se posuši. Slanuše so se prilagodile tako, da lahko uravnavajo količino soli v svojih tkivih.

Botanično so Fontanigge zelo zanimive, saj tu najdemo prave halofitne travnike, na katerih večinoma prevladuje grmičasta členjača (*Sarcocornia fruticosa*), zelo pogosta pa sta tudi tolščakasta loboda (*Atriplex portulacoides*) in ozkolistna mrežica (*Limonium angustifolium*).

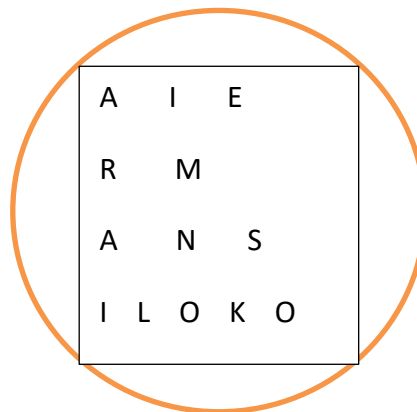
KOPJESLISTNA LOBODA

GRMIČASTA ČLENJAČA

OBMORSKI OMAN

Ali veš, katera je najbolj privlačna slanuša v solinah? (ime dobiš iz zgornjih slanuš, da ti naloga ne bo pretežka, črke, ki jih moraš uporabiti so podčrtane in vpisane v krogu. Lahko pa si pomagaš s povezavo <https://www.kpss.si/si/o-parku/narava/rastline>)

To je trajnica z močno koreniko, s trajnozelenimi, trdimi in usnjatimi listi ter z drobnimi vijoličastimi cvetovi. Je slanuša s solnimi žlezami na površini listov, skozi katere izloča sol, ki je ob suhem vremenu vidna v obliki kockastih kristalov. Nekoč so jo nabirali zaradi suhega cvetja in jo s tem tudi ogrozili. Cveti od julija do septembra.

	Z						T		
			Ž		C				

NARAVNI REZERVAT ŠKOCJANSKI ZATOK

Naravni rezervat Škocjanski zatok je zaradi prepleta sladkovodnih in polslanih (brakičnih) življenjskih okolij zelo pestro okolje. Skoraj tri četrtine njegove površine obsega polslana laguna s plitvinami in poloji, kjer so svoje rastišče našle rastline morskih obrežij, ki so prilagojene za rast na slanih muljastih tleh. Poloji, ki so lahko muljasti ali peščeni, so izredno bogato ampak nestanovitno življenjsko okolje. Izpostavljeni so valovanju ter nenehnemu delovanju plime in oseke, s tem pa tudi velikim nihanjem temperature.

? Ali veš, kako se imenujejo rastline, ki rastejo v takšnih okoljih?

Odgovor dobiš tako, da imena rastlin na fotografijah vpišeš v kvadratke in črko iz kvadratka s številko vpišeš v končno geslo. Pri tem si lahko pomagaš s sledečo povezavo: <https://www.skocjanski-zatok.org/narava/rastline/>

Foto: Josip Otopal

				Č				2.
--	--	--	--	---	--	--	--	----

	3.			J			
--	----	--	--	---	--	--	--

Foto: Borut Mozetič

						I
4.				N		

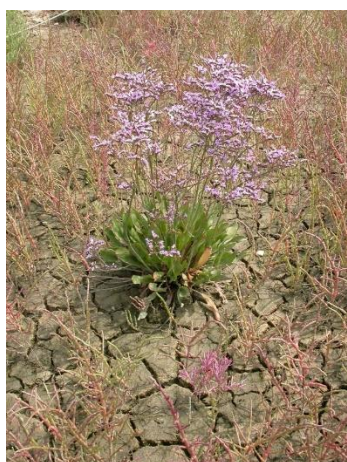

Foto: Borut Mozetič

	Z				6.		7.	
--	---	--	--	--	----	--	----	--

			Ž	8.		
--	--	--	---	----	--	--

GESLO

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
H				F			

PISANI SVET CVETLIC - KVIZ SKUPNOSTI NARAVNIH PARKOV SLOVENIJE

Čestitamo!!! Uspelo vam je!

Poiskali ste odgovore na vseh 5 nalog. S tem ste pridobili rešitve, iz katerih boste sestavili končno geslo.

Režite križanko in dobili boste geslo 3. sklopa.

Ko najdete geslo, pojdite na spletno stran www.naravniparkislovenije.si v zavihek šolarji.

Vpišite uporabniško ime in geslo. V kvadratke vpišite iskane črke in oddajte odgovor.

